

**AVI kouluttaa
RFV fortbildar**

Ajankohtaista aluehallintovirastolta Aktuellt från Regionförvaltningsverket

*Sammy Järnström, opetustoimen ylitarkastaja, LSAVI
Malin Eriksson, överinspektör för bildningsväsendet*

**TYKS-alueen VIPU2.0-tilaisuus
ÅUCS-områdets VIPU2.0-träff
2.5.2023**

“

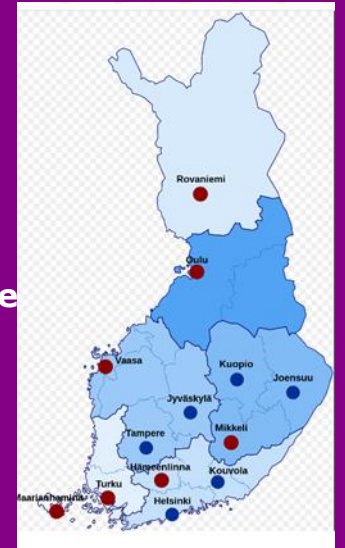
LSAVIn alueella 43
kuntaa ja kaksi
hyvinvointialuetta

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirastot

- Kuusi aluehallintovirastoa
 - ESAVI
 - **LSAVI**
 - LSSAVI (**Svenska enheten för bildningsväsendet**)
 - ISAVI
 - PSAVI
 - LAAVI
- Tehtävät
 - Kehittämistyö, kouluttaminen, lupa-asiat, valtionavustukset, informaatio-ohjaus, tietotuotanto, valvonta, oikeusturva
- Vastuualueet
 - Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
 - **Opetus- ja kulttuuritoimi**
 - Pelastustoimi ja varautuminen
 - Työsuojelu
 - Ympäristöluvut
- Opetus- ja kulttuuritoimi –vastuualue
 - **Opetus ja varhaiskasvatus**, kirjastotoimi, liikuntatoimi, nuorisotoimi
- Opetus- ja varhaiskasvatus
 - **Informaatio-ohjaus, täydennyskoulutus, oikeusturva** (kantelut ja oikaisuvaatimukset), valvonta, kv-tehtävät

**Päätöksiä tehtäessä
huomioitava
ensisijaisesti lapsen etu**

Aluehallintovirasto

Huomioita lainsäädännöstä

- Lapsen edun ensisijaisuus
 - Varhaiskasvatuslaki 4 § (Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on **ensisijaisesti huomioitava lapsen etu**)
 - Perusopetuslaki 3 a § (Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä **on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu**) 1.8.2022
- Oikeus tukeen
 - Varhaiskasvatuslaki 3 a luku - Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen
 - Perusopetuslaki 16 -17 a §
- Päätöksenteko
 - Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä **kirjallinen päätös**, jota **tarkistetaan** ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä.
 - **Arviointia tulee tehdä jatkuvasti** tuen oikea-aikaisuuden ja riittävyyden osalta (ottaen huomioon POL 30 §; "...heti tuen tarpeen ilmetessä.").
 - Erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä on **määrättävä oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut** 31 §:ssä tarkoitetut **palvelut** sekä tarvittaessa 1 momentissa tarkoitettu oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen." (POL 17.2 §)

Päätökseen selkeät perustelut

Aluehallintovirasto

Huomioita lainsäädännöstä jatkuu...

- POL 18 §:n mukaisissa erityisissä opetusjärjestelyissä ja ratkaisuissa osana oppimisen tuen kokonaisuutta (esim. lyhennetty koulupäivä) päätökset tulee tehdä **erityisen harkiten ja perustellen**. Erityishuomio siihen, onko ratkaisu **toistaiseksi voimassa oleva vai tilapäinen** – ajatellen lapsen tulevaisuutta kokonaisvaltaisesti.
- Oppimäärien **yksilöllistäminen on mahdollista** vasta erityisestä **tuesta tehdyn päätöksen jälkeen**.
- Jos yksilöllistettävien oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, se **vaatii uuden päätöksen**.
- Pedagoginen selvitys → Erityisen tuen päätös → HOJKS
- **Kuuleminen** – dokumentointi (koska ja miten; ei tarkoita suostumusta, huoltajien tahdonvastainen päätös → toimieliimen päätös)
- Muutoksenhakuohje päätöksen liitteeksi

“

**Muutoksenhaku
kanteluna tai
oikaisuvaatimuksena**

Aluehallintovirasto

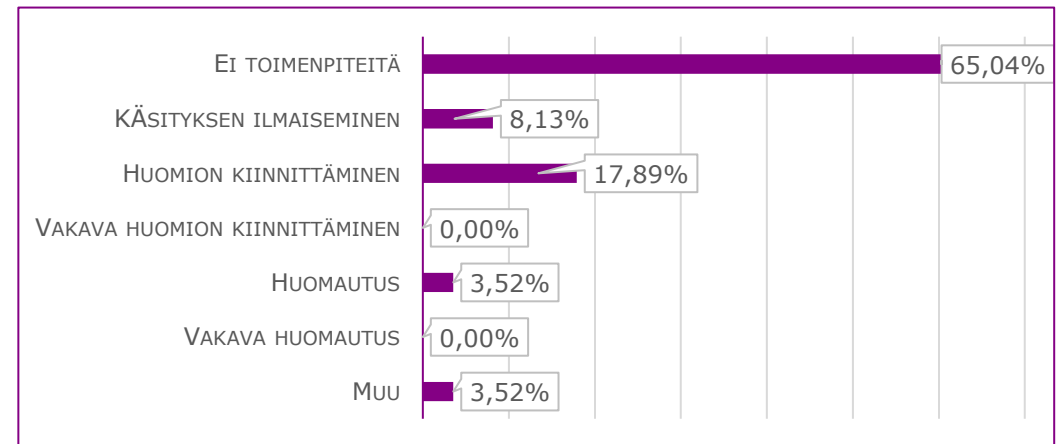
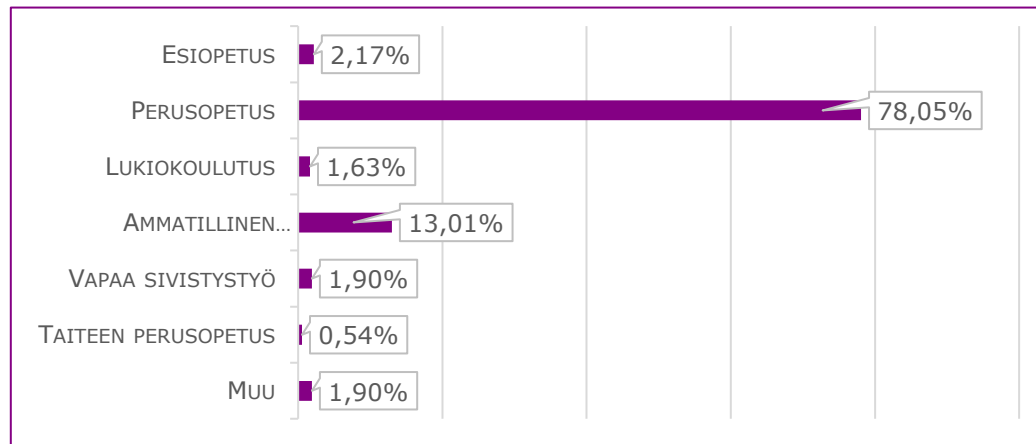
Kantelut ja oikaisuvaatimukset

- Kantelu
 - Kantelu on valvontaviranomaiselle, kuten aluehallintovirastolle, tehty **ilmoitus epäilystä virheellisestä menettelystä tai laiminlyönnistä.**
 - Kantelun voi tehdä mistä tahansa asiasta – aluehallintovirasto harkitsee kantelun käsittelytavan.
- Oikaisuvaatimus
 - Oikaisuvaatimuksen voi tehdä aluehallintovirastoon on **laissa erikseen säädetyissä asioissa.**
 - Mm. **oppilasta ja opiskelijaa koskevasta opetuksen järjestäjän päätöksistä.**
 - Oikaisuvaatimuksen johdosta päätös voidaan kumota tai muuttaa, jos se on lainvastainen
 - Oikaisuvaatimus voidaan hylätä, jos tehty päätös on lain ja asetusten sekä muiden etukäteen annettujen ohjeiden mukainen.

OKT-kantelujen valtakunnallinen seurantaraportti 2022

Määrät ja käsittelyajat

- Ratkaistujen kantelujen määrä: 369
- Keskimääräinen käsittelyaika (kk): 7,1
- Keskimääräinen mediaanikäsittelyaika (kk): 8
- Yli vuoden käsiteltävänä olleet ratkaistut kantelut, 15,72 %

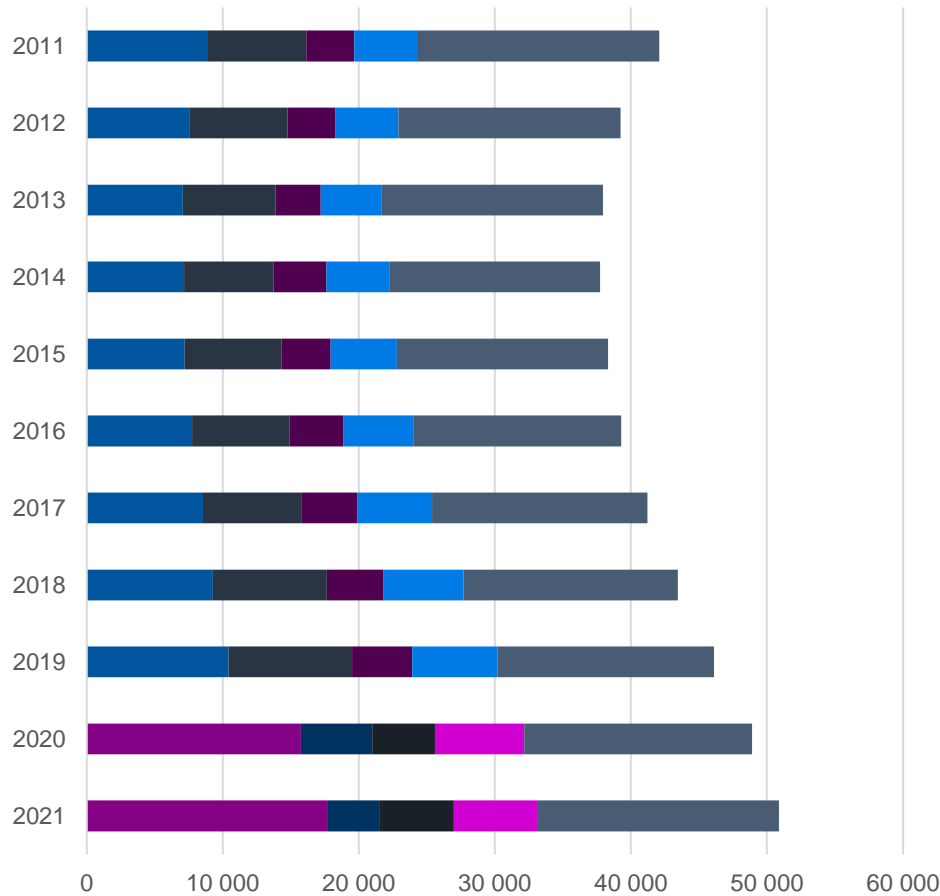
OKT-kantelujen aiheet 2022 (myös osa-aiheet)

Hallintomenettely ja hyvä hallinto	23,04 %
Oppimisen tuki	23,04 %
Työntekijän käytös	21,95 %
Muu	20,87 %
Oikeus opetukseen	15,18 %
Kodin ja koulun yhteistyö	14,91 %
Kiusaaminen	9,21 %
Yhdenvertainen kohtelu	7,86 %
Turvallinen opiskeluympäristö (muu)	6,78 %
Kurinpito	5,96 %
Arviointi	5,15 %
Lastensuojeluilmoitukset	4,88 %
Henkilötietojen käsittely ja tiedonsaanti	4,61 %
Henkilöstön kelpoisuus	2,44 %
Opiskeluhoolto	2,44 %
Koulukuljetukset	1,90 %
Oppilas- ja opiskelijavalinta	1,63 %
Maksuttomuus	1,36 %
Monialainen yhteistyö	1,36 %
Uskonnonvapaus	1,36 %
Sisäilma	0,54 %
Kielelliset oikeudet	0,27 %
Lomautukset	0,27 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	0,00 %
Asuntolat	0,00 %

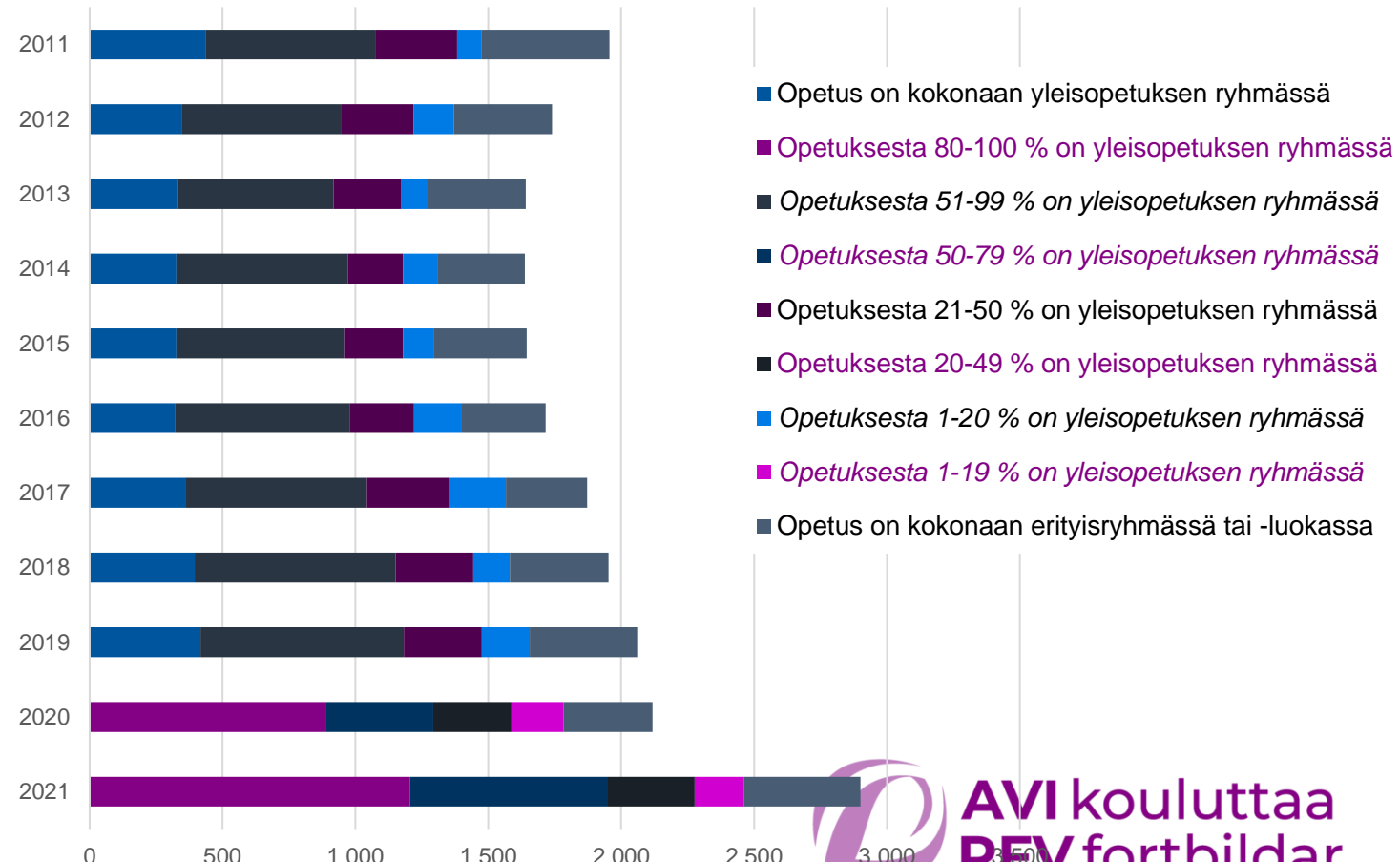
Opetuksen toteutuspaikka

Källa: [Vipunen](#)

Erityisen tuen oppilaat,
suomenkielinen opetus

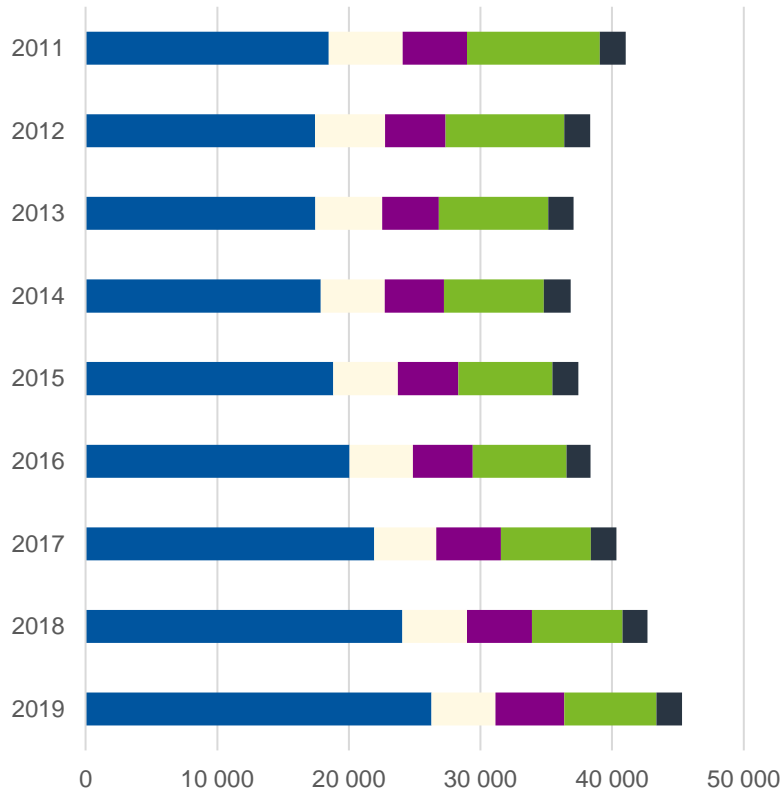
Erityisen tuen oppilaat,
ruotsinkielinen opetus

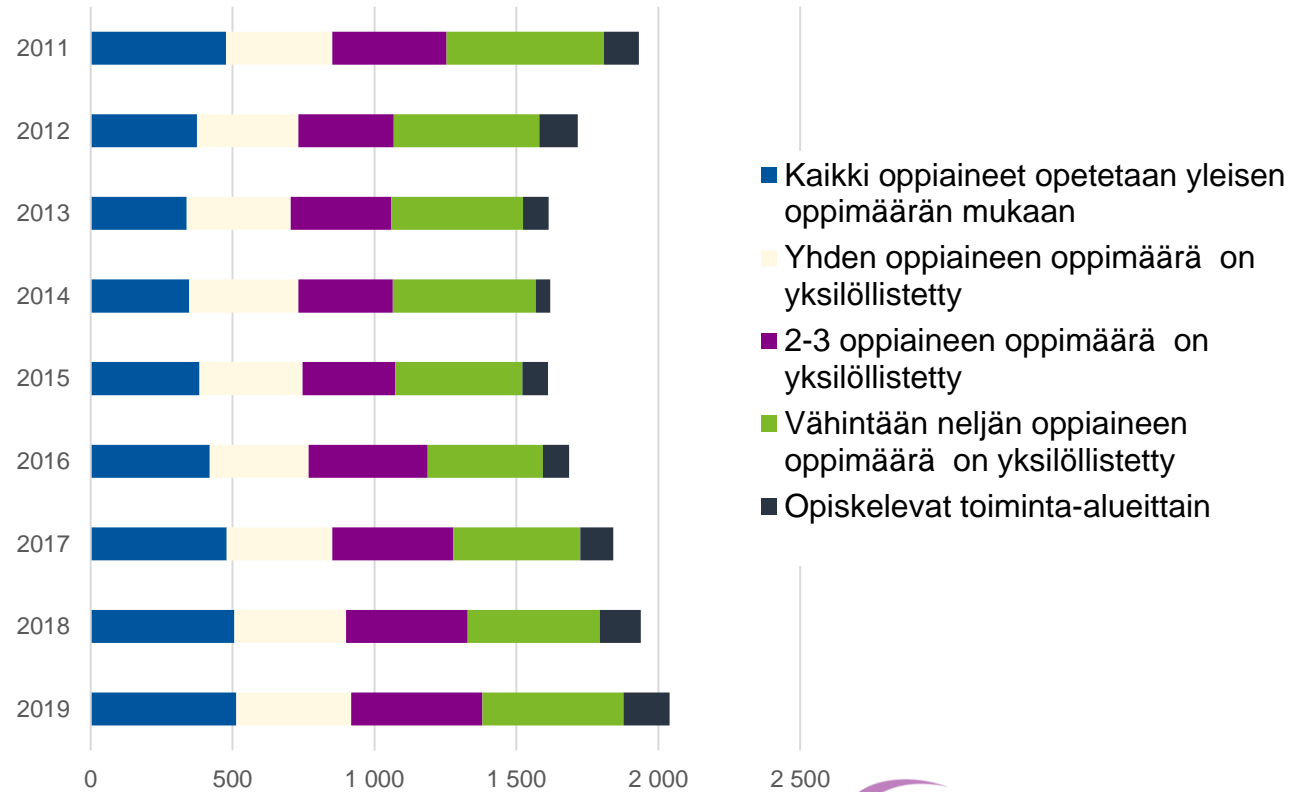
Opetuksen yksilöllistäminen

Källa: [Vipunen](#)

Erityisen tuen oppilaat,
Suomenkielinen opetus

Erityisen tuen oppilaat,
ruotsinkielinen opetus

- Kaikki oppiaineet opetetaan yleisen oppimäärän mukaan
- Yhden oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty
- 2-3 oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty
- Vähintään neljän oppiaineen oppimäärä on yksilöllistetty
- Opiskelevat toiminta-alueittain

POIMINTOJA JA HAVAINTOJA VIP- VERKOSTON LOPPURAPORTISTA

- VIP-toiminnalle on selkeästi olemassa tarvetta ja valtakunnalliset tilastot osoittavat sellaista suuntaa, jossa tarve ei ainakaan lähitulevaisuudessa vähene.
- Toiminnan tosiasiallinen jatkuminen on pitkälti kiinni resursseista. Vaatiiko tämä asia koko järjestelmän uudelleen järjestelyä esim. rahoituksen osalta?
- Tutkimustietoa on hyödynnetty sekä jatkuvaa dataa on kerätty kehitystyön aikana.
- Lähes kaikki VIP-alueet havaitsevat tarpeen tai toivovat loppuraportissa yhtenäisempiä valtakunnallisia käytänteitä.

Näkökulmia oppilaan oikeusturvaan: konsultaatiot ja sairaalaopetus-jaksot

- Tarvitaan valtakunnallista keskustelua, pohdintaa ja päätöksiä siihen, miten oppilaan koulunkäyntiin liittyvät oikeusturva-asiat järjestetään asianmukaisesti.

--> kirjavat käytänteet hallintoasoissa aiheuttavat turhaa epäselvyyttä ja pahimmassa tapauksessa oppilaan oikeusturva voi vaarantua

Aiheita pohdintaan

- Kirjaukset konsultaatioista ja niiden liittäminen osaksi opiskeluhuoltokertomusta,
- POL 18 § päätökset (perustelut, tilapäisyys - pysyvä)
- Arkistointi (tietopyynnöt tulevaisuudessa)
- Menettelytapojen avoimuus ja selkeys
- Kiireellisyysjärjestys (jonotustilanne)
- Konsultaation vasteaika ja alueellinen yhdenvertaisuus
- Oppilaaksiotto

AVI-KOULUTTAA

- Aluehallintovirastoilla on halua ja resurssia jatkaa yhteistyötä täydennyskoulutusten osalta. Tutkimme mahdollisuuksia yhdistää koulutusta opettajaksi opiskelevien ja työssä olevien opettajien kesken.
 - --> tätä on jo kokeiltukin, mutta suunnitelmallisuutta ja jatkumoa tulisi lisätä
- Alueelliset koulutukset
 - Alueellisten koulutusten tarve ja aiheet --> inklusio ollut jo vahvasti esillä alueen koulutuksissa --> minkälaiset koulutukset palvelevat mahdollisimman monia kouluja?
 - Koulutuksia pyritään aina tarjoamaan koko Suomen alueelle
 - AVI:n tarkoitus on olla helposti lähestyttävä yhteistyökumppani koulutusten järjestäjänä.

Mielenterveys koulussa ja varhaiskasvatuksessa

Kohderyhmä: varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen opettajat ja muu henkilöstö

Webinaari 1: Masennus ja ahdistus

Nuorten masennus- ja ahdistusoireet ovat lisääntyneet sekä oirekyselyiden, että hoitoon hakeutumisen osalta. Myös masennus- ja ahdistuslääkkeiden käyttö, sekä sairauspäivärahopäivien määrä on kasvanut. Tällä hetkellä hoidon tarjonta ei vastaa tarvetta. Nuorisopsykiatriseen erikoissairaanhoidon joudutaan jonottamaan huomattavan pitkään, samalla kun struktuuri perusterveydenhuollossa nuorten mielenterveyspalveluiden osalta on osin puutteellinen. Webinaarin tarkoituksena on kertoa masennus- ja ahdistusoireiden yleisyydestä, auttaa tunnistamaan oireilevia nuoria, sekä kertoa nuorille suunnatuista käyttöön otetuista mielenterveysinterventioista, näiden käyttöönoton ja työnkuvaan juurtumisen onnistumisista sekä haasteista.

Webinaari 2: Neuropsykiatrisen oireilu ja tuki varhaiskasvatuksessa ja koulussa

Neuropsykiatrisen oireilun koetaan lisääntyneen eikä se voi olla näkymättä varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa. Webinaarin tavoitteena on lisätä opettajien ja koulun muiden toimijoiden tietoisuutta neuropsykiatrisesta oireilusta, kuvata neuropsykiatrista palvelukokonaisuutta ja koulun roolia siinä sekä antaa opettajille vinkkejä neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten ohjaamiseen ja tukemiseen.

Webinaari 3: Traumatisoituneen lapsen ja nuoren tukeminen

Eri oppimisympäristöissä voidaan tunnistaa ja tukea lapsia, joilla on traumaoireita väkivallan, laiminlyönnin, läheisen kuoleman tai sotakokemusten takia. Tässä webinaarissa käsitellään traumoja aiheuttavia tekijöitä, trauman vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin eri oppimisympäristöissä, traumaoireiden tunnistamista sekä esitellään tutkimusperustaisia traumatisoituneen lapsen ja nuoren tukemisen keinoja sekä keinoja trauman käsittelyyn.

Webinaari 4: Käyttäytymisellään reagoivien lasten ja nuorten tukeminen oppimisympäristöissä

Käyttäytymisellään reagoivat lapset ja nuoret haastavat ympäristöään monin eri tavoin. Haastavan käyttäytymisen tilanteet ja taustat ovat moninaisia. Yhtä oikeata ratkaisukeinoa ei ole olemassa, mutta tutkimusten mukaan korjaavien toimien ja rangaistusten sijaan on tehokkaampaa käyttää proaktiivisia, häiriöitä ennalta ehkäiseviä toimintatapoja ja positiivisen käyttäytymisen vahvistamisen keinoja, joita voidaan soveltaa lasten ja nuorten käyttäytymisen tukemiseen koko yhteisössä, ryhmissä ja myös yksilöllisempää tukea tarvitsevien oppilaiden tukena. Tässä webinaarissa esitellään tutkimustietoon pohjautuvia, käytännössä tehokkaiksi koettuja keinoja ja toimintamalleja, joiden avulla voidaan vähentää lasten tai nuorten haastavaa käyttäytymistä ryhmässä. Käytännön keinot auttavat järjestämään ryhmän tai luokan arjen tavoilla, jotka tekevät helpompaa ja mahdollistavat enemmän aikaa toimintaan, opetukseen ja myönteiseen vuorovaikutukseen.

Webinarium 5: Ett svenskspråkigt som behandlar ovanstående teman

Diskrimineringslagen (1325/2014) ändras 1.6.2023 Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) muuttuu 1.6.2023

- Trakasseri = beteende som syftar till eller som leder till att en persons eller människogrups människovärde kränks (14 §)
- Utvidgas att gälla också småbarnspedagogik (6a§)
- Av skola och småbarnspedagogik krävs
 - Främjandet av likabehandling (6 § 1 mom)
 - Åtgärderna ska vara effektiva, ändamålsenliga och proportionerliga
 - Likabehandlingsplan (6 § 2 mom)
 - Ingripande (14 § 3 mom)
- Häirintä = Henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen (14 §)
- Laajenee koskemaan myös varhaiskasvatusta (6a§)
- Opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjän velvollisuuksia
 - Yhdenvertaisuuden edistämistä (6 § 1 mom)
 - Toimenpiteiden tulee olla tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia
 - Yhdenvertaisuussuunitelma (6 § 2 mom)
 - Häirintään puuttuminen (14 § 3 mom)

KIITOS, TACK!

